

**VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS
PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

ĮSAKYMAS

**DĖL VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO
MINISTERIJOS DIREKTORIAUS 2015 M. RUGPJŪČIO 3 D. ĮSAKIMO NR. A1-553
„DĖL SERTIFIKUOTOS SĖKLOS SIUNTOS TIKRINIMO VEGETACINIAIS
BANDYMAIS PROCEDŪROS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2019 m. rugpjūčio 21 d. Nr. A1-512
Vilnius

1. P a k e i ĉ i u Valstybinę augalininkystės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 3 d. įsakymą Nr. A1-553 „Dėl Sertifikuotos sėklos siuntos tikrinimo vegetaciniais bandymais procedūros aprašo patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

**„VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS
PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

ĮSAKYMAS

**DĖL SERTIFIKUOTOS SĖKLOS SIUNTOS TIKRINIMO VEGETACINIAIS TYRIM AIS
PROCEDŪROS APRAŠO PATVIRTINIMO**

T v i r t i n u Sertifikuotos sėklos siuntos tikrinimo vegetaciniais tyrimais procedūros aprašą (pridedama).“

2. Į p a r e i g o j u Bendrųjų reikalų skyriaus darbuotoją, atsakingą už šio įsakymo registravimą, supažindinti su šiuo įsakymu Valstybinę augalininkystės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus pavaduotoją pagal priskirtą veiklos administravimo sritį, Augalų dauginamosios medžiagos skyriaus, Augalininkystės produktų kokybės tyrimų laboratorijos (skyriaus), Kauno augalų veislių tyrimų skyriaus ir regioninių skyrių vedėjus.

Direktorius

Sergejus Fedotovas

PATVIRTINTA
Valstybinės augalininkystės tarnybos prie
Žemės ūkio ministerijos direktoriaus
2015 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. A1-553
(Valstybinės augalininkystės tarnybos prie
Žemės ūkio ministerijos direktoriaus
2019 m. rugpjūčio 21 d. įsakymo Nr. A1- 512
redakcija)

SERTIFIKUOTOS SĖKLOS SIUNTOS TIKRINIMO VEGETACINIAIS TYRIMAIS PROCEDŪROS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Sertifikuotos sėklos siuntos tikrinimo vegetaciniais tyrimais procedūros aprašas (toliau – procedūros aprašas) reglamentuoja Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) Kauno augalų veislių tyrimo skyriuje (toliau – VT skyrius) atliekamo sertifikuotos sėklos siuntos tikrinimo vegetaciniais tyrimais (toliau – vegetaciniai tyrimai) planavimą, organizavimą, atlikimą ir įforminimą dokumentais.

2. Vegetacinių tyrimų tikslas – nustatyti sertifikuotos sėklos siuntos atitiktį veislės tapatumo ir veislinio gryno reikalavimams.

II SKYRIUS VEGETACINIAI TYRIMAI

3. Tarnybos regioninių skyrių specialistai (toliau – RS specialistai) sėklos mėginius vegetaciniams tyrimams ima iš visų sertifikavimui paruoštų aliejinių ir pluoštinių augalų, javų, pašarinių augalų, kitų rūšių augalų bei grikių sertifikuotos sėklos siuntų ir kartu su vegetaciniams tyrimams skirtų sertifikuotos sėklos mėginių sąrašu (1 priedas), pasirašytu RS vedėjo, pristato VT skyriui. Vegetaciniams tyrimams skirtų sertifikuotos sėklos mėginių sąrašas VT skyriui papildomai siunčiamas ir elektronine forma (xsl formatu).

4. VT skyriaus darbuotojas, gavęs vegetaciniams tyrimams skirtus mėginius, vegetaciniams tyrimams skirtų sertifikuotos sėklos mėginių sąrašą įsėgą į bylą „Pristatytų vegetacinių mėginių sąrašas“.

5. VT skyriaus darbuotojas pagal pateiktą vegetaciniams tyrimams skirtų sertifikuotos sėklos mėginių sąrašą tikrina informaciją apie gautų mėginių:

5.1. skaičių;

5.2. kodus;

5.3. rūšis ir veisles;

5.4. kategorijas.

6. Jei informacija vegetaciniams tyrimams skirtų sertifikuotos sėklos mėginių sąraše ir ant pristatytų mėginių etikečių:

6.1. sutampa, VT skyriaus darbuotojas Dauginamosios medžiagos informacinėje sistemoje (toliau – IS) pažymi, kad mėginiai gauti (patvirtina sėklos mėginio gavimą);

6.2. nesutampa, VT skyriaus darbuotojas apie tai telefonu arba elektroniniu paštu informuoja RS specialistą, iš kurio buvo gauti mėginiai.

7. RS specialistui ištaisius nustatytas klaidas, VT skyriaus darbuotojas IS pažymi, kad mėginiai gauti, o pataisytą vegetaciniams tyrimams skirtų sertifikuotos sėklos mėginių sąrašą įsėga į bylą „Pristatytų vegetacinių mėginių sąrašas“.

8. Vegetaciniams tyrimams skirti mėginiai, į VT skyrių pristatyti po gegužės 15 d. (vasariniai) ir rugsėjo 25 d. (žieminiai), einamaisiais metais nesėjami.

9. VT skyriaus darbuotojas, vadovaudamasis Sertifikuotos sėklos siuntos tikrinimo vegetaciniais tyrimais metodikos, patvirtintos Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2013 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. A1-402 „Dėl Sertifikuotos sėklos siuntos tikrinimo vegetaciniais tyrimais metodikos patvirtinimo“, (toliau – Sertifikuotos sėklos siuntos tikrinimo vegetaciniais tyrimais metodika) 13 punkte nustatytais reikalavimais, vegetaciniams tyrimams skirtų sertifikuotos sėklos mėginių sąraše nurodo tais metais tikrinimui vegetaciniais tyrimais atrinktus mėginius ir užpildytą vegetaciniams tyrimams atrinktų sėklos mėginių sąrašo formą (2 priedas) teikia VT skyriaus vedėjui pasirašyti bei registruoja dokumentų valdymo sistemoje (toliau – DVS).

10. Pasirašytas ir užregistruotas vegetaciniams tyrimams atrinktų sėklos mėginių sąrašas (*xsl* ir *pdf* formatais) per DVS nukreipiamas Tarnybos Augalų dauginamosios medžiagos skyriaus (toliau – ADM skyrius) darbuotojui pagal priskirtą veiklos sritį.

11. Jei pastabų dėl vegetaciniams tyrimams atrinktų sėklos mėginių sąrašo iš ADM skyriaus negaunama, VT skyriaus darbuotojas parengia vegetacinių tyrimų sėjos planą (3 priedas), apskaičiuoja, kokio lauko ploto tyrimams reikės, ir numato vietą vegetacinių tyrimų lauke jiems pasėti.

12. VT skyriaus darbuotojas, pasirašęs vegetacinių tyrimų sėjos planą, jį pateikia VT skyriaus vedėjui. VT skyriaus vedėjo pasirašytas planas įsegamas į bylą „Sėjos planai“.

13. VT skyriaus darbuotojas, ruošdamas sėjai javų, ankštinių augalų, grikių sėklos mėginius, privalo:

13.1. prieš dalijimą mėginį gerai permaišyti: supilti mėginio sėklas į dalytuvą ir padalytas

sėklas dar kartą perdalyti;

13.2. permaišytas sėklas dalyti tol, kol gaunamas ne mažesnis nei reikiamas vegetaciniams tyrimams pasėti sėklos kiekis;

13.3. pasverti padalytas sėklas iki reikalingo sėjai sėklos kiekio;

13.4. atsvertą sėklą supilti į popierinį maišelį ir jo kraštus užlankstyti taip, kad sėkla neišblyrėtų;

13.5. ant kiekvieno maišelio užrašyti augalo rūšį, veislę, mėginio kodą ir laukelio numerį pagal vegetacinių tyrimų sėjos planą;

13.6. paruoštus sėjai maišelius su sėkla sudėti į dėžutes vegetacinių tyrimų sėjos plane numatyta tvarka.

14. VT skyriaus darbuotojas, ruošdamas sėjai žolių, aliejinių ir pluoštinių augalų sėklos mėginius, privalo:

14.1. mėginio sėklą vienodu sluoksniu išpilti į plastikinę dėžutę;

14.2. su mentele ir šaukštu ne mažiau kaip iš penkių atsitiktinių vietų paimti mažus sėklos kiekius, kad susidarytų ne mažesnis nei reikiamas vegetaciniams tyrimams pasėti sėklos kiekis;

14.3. pasverti padalytas sėklas iki reikalingo sėjai sėklos kiekio;

14.4. atsvertą sėklą supilti į popierinį maišelį ir jo kraštus užlankstyti taip, kad sėkla neišblyrėtų;

14.5. ant kiekvieno maišelio užrašyti augalo rūšį, veislę, mėginio kodą ir laukelio numerį pagal vegetacinių tyrimų sėjos planą;

14.6. paruoštus sėjai maišelius sudėti į dėžutes vegetacinių tyrimų sėjos plane numatyta eilės tvarka.

15. Likusi nuo vegetacinių tyrimų sėjos vienmečių ir daugiamečių augalų sėklos dalis saugoma VT skyriaus kontrolinių pavyzdžių saugykloje (toliau – saugykla) ne trumpiau kaip iki mėginių tikrinimo vegetaciniais tyrimais pabaigos.

16. Pasibaigus sėklos mėginių saugojimo terminui, VT skyriaus darbuotojas išpila iš maišelių sėklą į bendrą maišą ir naudoja ją vegetacinių tyrimų takams tarp laukelių užsėti.

17. VT skyriaus darbuotojas pagal tais metais pristatytus tikrinimui sertifikuotos sėklos siuntų mėginius sudaro veislių, kurių standartinius sėklos pavyzdžius paims iš saugyklos, sąrašą ir pateikia jį VT skyriaus vedėjui pasirašyti;

18. VT skyriaus vedėjo pasirašytas procedūros aprašo 17 punkte nurodytas dokumentas įsegamas į bylą „Sėjos planai“.

19. Jei standartinio sėklos pavyzdžio saugykloje nėra, VT skyriaus darbuotojas elektroniniu paštu kreipiasi į šalies, kurioje veislė yra palaikoma, įgaliojamą instituciją su prašymu pateikti

standartinį sėklos pavyzdį. Elektroninio laiško kopija saugoma VT skyriaus byloje „Siunčiamų prašymų standartiniams sėklos pavyzdžiams gauti sąrašas“.

20. Negavus standartinio sėklos pavyzdžio iš šalies, kurioje ta veislė yra palaikoma, ar neturint jo saugykloje, vegetaciniais tyrimais tikrinama tik pristatyto sertifikuotos sėklos siuntos mėginio atitikties veislinio gryno reikalavimams pagal oficialų veislės aprašą, kurį pateikia veislės savininkas ar jo atstovas.

21. VT skyriaus vedėjas organizuoja visus būtinus žemės darbus, kad vegetaciniams tyrimams skirtas lauko plotas būtų tinkamai paruoštas augalų sėjai, o tyrimų laukeliai, esant reikalui, nupurkšti nuo piktžolių, ligų ir kenkėjų.

22. VT skyriaus darbuotojai, siekdami vegetacinių tyrimų tikslumo, privalo:

22.1. atvežti prie sėjai skirto lauko dėžutes su sėjai paruoštais mėginiais;

22.2. patikrinti, ar sėjamojoje nėra užsilikusių anksčiau sėtų augalų sėklų; jeigu yra – sėjamąją papildomai išvalyti, išrinkti sėklas arba prapūsti ją suspaustu oru;

22.3. sureguliuoti sėjamąją reikiamam laukelio ilgiui užsėti ir atlikti bandomąją sėjimą;

22.4. kontroliuoti sėjos eigą; pastebėję sėjamosios gedimą – sustabdyti sėją ir tęsti tik pašalinus nustatytus gedimus;

22.5. baigę sėją, surinkti tuščius maišelius, dėžutes, lauko žymėjimui naudotus žymeklius ir parvežti juos į VT skyriaus patalpas.

23. Po sėjos VT skyriaus darbuotojas sudaro pasėtų sėklos mėginių sąrašą (4 priedas), kurį teikia VT skyriaus vedėjui pasirašyti. Pasirašytas ir užregistruotas sąrašas (*xsl* ir *pdf* formatais) per DVS nukreipiamas ADM skyriaus vedėjui.

24. VT skyriaus darbuotojas ruošia tyrimų laukelių žymeklius. Ant žymeklių, skirtų standartinių sėklos pavyzdžių laukeliams žymėti, atspariu drėgmei tušu užrašo augalo rūšį ir veislės pavadinimą, o ant žymeklių sertifikuotos sėklos siuntų laukeliams žymėti – vegetacinių tyrimų sėjos plane numatytą laukelio numerį.

25. VT skyriaus darbuotojas, prieš pradėdamas vegetacinius bandymus, paruošia lauko korteles (5 priedas) pagal augalų rūšis.

26. VT skyriaus darbuotojas žieminių javų bei daugiamečių žolių vegetacinių tyrimų laukelius žymekliais pažymi ir augalus žieminių javų tyrimų laukeliuose suskaičiuoja pavasarį, vegetacijai atsinaujinus, o vasarinių augalų – sėklai sudygus. Žymekliai įsmeigiami ties kiekvieno laukelio viduriu tako atkirtimo juostoje.

27. VT skyriaus darbuotojai, eidami į lauką tikrinti sertifikuotos sėklos siuntų, su savimi pasiima lauko korteles, kuriose įrašo tikrinimo rezultatus.

28. VT skyriaus darbuotojas, atvykęs į lauką tikrinti sertifikuotos sėklos siuntų, į lauko

kortelę įrašo tikrinimo datą, o veislės tapatumą ir veislinį grynį nustato vadovaudamasis Sertifikuotos sėklos siuntos tikrinimo vegetaciniais tyrimais metodika (nurodo netipinių augalų kiekį laukelyje ir įrašus lauko kortelėje patvirtina parašu).

29. VT skyriaus darbuotojas netipinius augalus laukeliuose pažymi raudonais lipdukais. Augalai, kuriems tiksliau įvertinti reikalingas pakartotinis tikrinimas, pažymimi kitos spalvos lipduku. Po pakartotinio tikrinimo galutinai nusprendus, kad tai yra netipinis augalas, kitos spalvos lipdukas pakeičiamas raudonu.

30. Baigęs sertifikuotos sėklos tikrinimus, VT skyriaus darbuotojas neigiamus sertifikuotos sėklos siuntų veislinio grynio rezultatus suveda į IS, o lauko korteles įsega į bylą „Sertifikuotų sėklų siuntų tikrinimo lauke įvertinimo dokumentai“.

31. Baigus tikrinti sertifikuotos sėklos siuntas, žymekliai surenkami, parvežami į VT skyriaus patalpas, nuvalomi ir padedami saugoti.

III SKYRIUS

SERTIFIKUOTOS SĖKLOS SIUNTOS, NEATITIKUSIOS VEISLĖS TAPATUMO REIKALAVIMŲ, TOLESNIO DAUGINIMO SUSTABDYMAS

32. Vegetaciniais tyrimais nustatęs, kad tikrinta sertifikuotos sėklos siunta neatitinka veislės tapatumo reikalavimų, VT skyriaus darbuotojas surašo neatitikties aktą (6 priedas), jį pasirašo ir teikia VT skyriaus vedėjui pasirašyti.

33. Užregistruotas neatitikties aktas su tarnybiniu pranešimu per DVS nukreipiamas Tarnybos direktoriui rezoliucijai suformuoti. Neatitikties aktas įsegamas į bylą „Vegetacinių tyrimų neatitikties aktai ir jų registras“.

34. ADM skyriaus darbuotojas, gavęs jam nukreiptą vykdyti tarnybinių pranešimų su neatitikties aktu, surenka informaciją apie sertifikuotos sėklos siuntą, neatitikusią veislės tapatumo reikalavimų:

34.1. apie išduotą sėklos sertifikatą;

34.2. apie parduotos sėklos kiekį;

34.3. apie sėklos pirkėjus (jų pavadinimus, vardus, pavardes, adresus).

35. Surinkęs informaciją, ADM skyriaus darbuotojas parengia raštą apie sėklos sertifikato galiojimo sustabdymą.

36. Tarnybos direktoriaus pasirašytas raštas siunčiamas dauginamosios medžiagos tiekėjui ir RS.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

37. VT skyriaus darbuotojas iki kiekvienų metų gruodžio 1 d. parengia ir, VT skyriaus vedėjui pasirašius, ADM skyriaus vedėjui per DVS pateikia ataskaitą apie sertifikuotų sėklos siuntų tikrinimo vegetaciniais tyrimais rezultatus. Ataskaitoje pateikiamas visų tais metais vegetaciniais tyrimais tikrintų sėklos siuntų mėginių sąrašas, tikrintose siuntose rastų netipinių augalų kiekis, netipinių augalų požymiai bei rudenį pasėtų žiemkenčių ir žolių sėklos mėginių, skirtų kitų metų vegetaciniams tyrimams, sąrašas.

38. Pasikeitus teisės aktų, susijusių su vegetaciniais tyrimais, reikalavimams, laikomasi galiojančių teisės aktų nuostatų.

Sertifikuotos sėklos siuntos tikrinimo
vegetaciniais tyrimais procedūros aprašo
1 priedas

(Vegetaciniams tyrimams skirtų sertifikuotų sėklos mėginių sąrašo forma)

VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
_____ REGIONINIS SKYRIUS

VEGETACINIAMS TYRIMAMS SKIRTŲ SERTIFIKUOTŲ SĖKLOS MĖGINIŲ
SĄRAŠAS

_____ Nr.
(data)

(sudarymo vieta)

Eil. Nr.	Mėginio kodas	Rūšis	Veislė	Kategorija	Mėginio ėmimo data

Vedėjas

(parašas)

(vardas pavardė)

Sertifikuotos sėklos siuntos tikrinimo
vegetaciniais tyrimais procedūros aprašo
2 priedas

(Vegetaciniam tyrimams atrinktų sėklos mėginių sąrašo forma)

VEGETACINIAMS TYRIMAMS ATRINKTŲ SĖKLOS MĖGINIŲ SĄRAŠAS

_____ Nr.
(data)

(sudarymo vieta)

Eil. Nr.	Mėginio kodas	Rūšis	Veislė	Kategorija	Mėginys atrinktas tikrinimui vegetaciniais tyrimais

Vedėjas

(parašas)

(vardas pavardė)

Sertifikuotos sėklos siuntos tikrinimo
vegetaciniais tyrimais procedūros aprašo
3 priedas

(Vegetacinių tyrimų sėjos plano forma)

VEGETACINIŲ TYRIMŲ SĖJOS PLANAS

_____ Nr.
(data)

(sudarymo vieta)

Eil. Nr.	Mėginio kodas	Rūšis	Veislė	Kategorija	Laukelių Nr.	
					I pakartojimas	II pakartojimas

Vedėjas

(parašas)

(vardas pavardė)

(pareigos)

(parašas)

(vardas pavardė)

Sertifikuotos sėklos siuntos tikrinimo
vegetaciniais tyrimais procedūros aprašo
4 priedas

(Pasėtų sėklos mėginių sąrašo forma)

PASĘTŲ SĖKLOS MĖGINIŲ SĄRAŠAS

_____ Nr.
(data)

(sudarymo vieta)

Eil. Nr.	Mėginio kodas	Rūšis	Veislė	Kategorija

Vedėjas

(parašas)

(vardas pavardė)

(Lauko kortelės forma)

LAUKO KORTELĖ

Rūšis:										Laukelio Nr.:										Pastabos	
Veislė:										Mėginio kodas:											
Augalų skaičius laukelyje:										Kategorija:											
Požymio Nr. pagal BAVT arba TNAVAS																Netipinių augalų skaičius, vnt.	Tikrino (v., pavardė, parašas)				
Augalų požymių pavadinimas / tikrinimo data																					
I pakartojimas																					
II pakartojimas																					
Iš viso:																					

Sertifikuotos sēklos siuntos tikrinimo
vegetaciniais tyrimais procedūros aprašo
6 priedas

(Neatitikties akto forma)

NEATITIKTIES AKTAS

Nr. _____

(data)

(sudarymo vieta)

Rūšis, veislė:	Kategorija:	Mėginio kodas:
Mėginio gavimo data:	Mėginio pasėjimo data:	Laukelių Nr.
Neatitikties aprašymas: Išvada: Sertifikuotos sėklos siunta, kurios kodas _____, neatitinka veislės tapatumui keliamų reikalavimų.		
Vedėjas	_____	_____
	(parašas)	(vardas pavardė)
_____	_____	_____
(pareigos)	(parašas)	(vardas pavardė)